

Strateški ciljevi i zadaće promicanja zdravlja u Hrvatskoj (Strategy of health promotion in Croatia)

Sanja Musić Milanović

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Služba za promicanje zdravlja planira i uspostavlja programe i principe promicanja zdravlja kroz stalnu edukaciju i usavršavanje znanja i vještina

1. razvoj mreže jedinica za promicanje zdravlja na regionalnoj i županijskoj razini neophodne za učinkovitost, razvoj i održivost - uspostava funkcionalne mreže profesionalaca u promicanju zdravlja razvojem intersektorske suradnje:

- razvoj politike usmjerene očuvanju i unapređenju zdravlja,
- jačanje partnerstva,
- Nacionalni forum promicanja zdravlja,
- (pre)usmjeravanje zdravstvenog sustava,
- jačanje regionalnih (županijskih) struktura promicanja zdravlja,
- konzultacije s korisnicima usluga promicanja zdravlja;

2. rad na izmjeni nacrtu prijedloga Zakona o promicanju zdravlja i prevenciji bolesti;

3. razvoj i implementacija programa na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini;

4. edukacija iz promicanja zdravlja na dodiplomskoj i poslijediplomskoj nastavi za liječnike, sociologe, psihologe i antropologe;

5. organizacija i koordinacija edukacijskih aktivnosti na nacionalnoj i regionalnoj razini;

6. osigurati edukaciju cjelokupnog pučanstva o čimbenicima koji utječu na očuvanje zdravlja: edukacijski materijali koji uključuju tiskani i video zapis;

7. osigurati kontinuirane edukacije za ciljne grupe o:

- psihološkim i sociološkim aktivnostima promicanja zdravlja,
- edukacijskim metodama promicanja zdravlja;

8. pomagati državnim i županijskim, odnosno gradskim institucijama, nevladinim organizacijama i pojedincima u osmišljavanju i prezentaciji preporuka i informacija o pitanjima iz promicanja zdravlja;

9. organizirati i koordinirati aktivnosti promicanja zdravlja na nacionalnoj i regionalnoj razini, usklađenih s internacionalnim programima;

10. razviti bazu podataka o:

- postojećim edukacijskim modelima promicanja zdravlja,
- budućim, planiranim modelima promicanja zdravlja,
- suradnicima i partnerima;

11. razviti bazu informacija (web stranica);

12. sudjelovati na konferencijama, seminarima i događanjima na nacionalnoj i internacionalnoj razini i organizirati ih;

13. organizirati i voditi istraživanja uz neophodnu suradnju znanstvenika i znanstvenih institucija;

14. razviti sustav financiranja:

- državni proračun,
- županijski proračun,
- privatni sektor (sponzori/donatori),

- međunarodne institucije (EU, SZO...): financiranje projekata.

STRATEŠKE AKTIVNOSTI PROMICANJA ZDRAVLJA U HRVATSKOJ

Uspostava funkcionalne mreže profesionalaca u promicanju zdravlja razvojem intersektorske suradnje

Stvaranje mreže (Networking)

Izazov je, a ujedno i jedna od vodećih uloga Službe za promicanje zdravlja pri HZJZ-u uspostava funkcionalne mreže profesionalaca u promicanju zdravlja razvojem intersektorske suradnje. Prva je razina uspostava mreže timova za promicanje zdravlja u županijskim zavodima za javno zdravstvo.

Mreža je povezana grupa profesionalaca/stručnjaka iz područja javnog zdravstva koji rade koordinirano te imaju zajednički cilj doprinijeti promicanju zdravlja i smanjiti razlike u zdravlju u populaciji.

Mrežu treba organizirati na nacionalnoj i na internacionalnoj razini.

Nacionalna mreža

Ono što treba istaknuti jest **osnovna mreža profesionalaca koji rade u zavodima za javno zdravstvo**. Tu mrežu tek treba uspostaviti. Ideja: uspostavljanje tima profesionalaca pri zavodima za javno zdravstvo koji će raditi u Odjelu za prevenciju kroničnih bolesti i promicanje zdravlja.

Zadaci timova na županijskoj razini:

- odabir prioriteta i definiranje lokalnih zdravstvenih problema;
- prezentiranje zdravstvenih potreba i zdravstvenih prioriteta lokalnoj zajednici;
- predlaganje, koordinacija i sudjelovanje u izvedbi programa mjera za promicanje zdravlja, u skladu s lokalnim potrebama;
- suradnja s jedinicama za promicanje zdravlja u drugim županijama radi razmjene programa i iskustva;
- intersektorska suradnja s organima lokalne samopurave i poticanje zajednice na uključivanje u aktivnosti promicanja zdravlja;
- osigurati implementaciju nacionalnih i lokalnih programa kao i edukaciju edukatora, predstavnika različitih sektora (škole, vrtići, gerijatrijske ustanove, druge institucije), za provođenje ciljanih promotivnih akcija;
- razvijanje i održavanje aktivne suradnje s medijima;
- osiguranje monitoringa i evaluacije usvojenih programa prevencije i promocije zdravlja.

Ovaj tim ima ključnu ulogu u uspostavljanju mreže na regionalnoj i lokalnoj razini - u uspostavljanju funkcionalne mreže s ostalima sudionicima promicanja zdravlja: zdravstvenim osobljem, timovima opće/obiteljske medicine, nevladinim udrugama, prosvjetnim djelatnicima i ostalima.

Zašto je mreža potrebna?

Programi promicanja zdravlja koje će na različitim populacijskim razinama provoditi profesionalci iz različitih organizacija omogućuju:

- međusobnu povezanost i mogućnost koordinacije profesionalaca u provođenju promicanja zdravlja;
- unapređenje profesionalnog razvoja;
- uspješnije prihvaćanja znanja i prakse;
- izbjegavanje dupliciranja aktivnosti.

Timski rad i razvoj partnerstva jedan je od temeljnih principa praktičnog provođenja promicanja zdravlja.

Uspostavljanje suradnje između različitih sektora

Aktivna koalicija različitih segmenata društva koji pridonose akcijama na različite načine (financijski, opremom, osobljem) preduvjet je za ostvarenje zajedničkog cilja očuvanja i unapređenja zdravlja te poboljšanja kvalitete života. Važan je i demokratski pristup koji uključuje međusobno povjerenje, podijeljenu odgovornost te međusobno poštovanje, a aktivno sudjelovanje, informiranje i zajedničko odlučivanje jedan su od prioriteta intersektorske suradnje i partnerstva.

Ključni su elementi u intersektorskoj suradnji:

1. stvaranje zajedničkog jezika u interesu suradnje na području promicanja zdravlja, uz međusobno razumijevanje;
2. razvoj i jačanje horizontalnog principa rada uz slabljenje tradicionalne «vertikalne linije» autoriteta;
3. razvoj složenog pristupa promicanju zdravlja, što uključuje adekvatno planiranje i mogućnost prenamjene sredstava;
4. brza i potpuna komunikacija među sektorima koja im omogućuje odgovarajuću uključenost u planiranje i implementaciju programa promicanja zdravlja.

U intersektorskoj suradnji na području promicanja zdravlja važna je decentralizacija sektora zdravstva te uključivanje cjelokupnog društva u promicanje zdravlja.

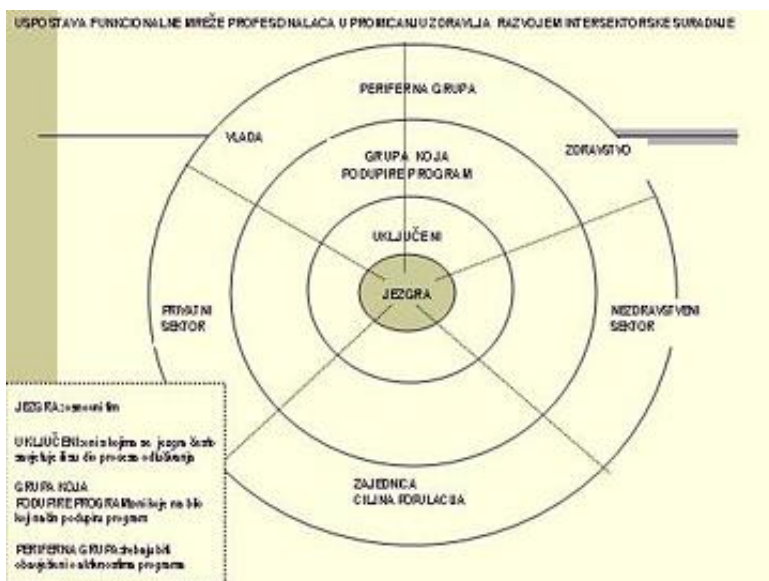
Na području promicanja zdravlja možemo izdvojiti pet glavnih sektora u društvu:

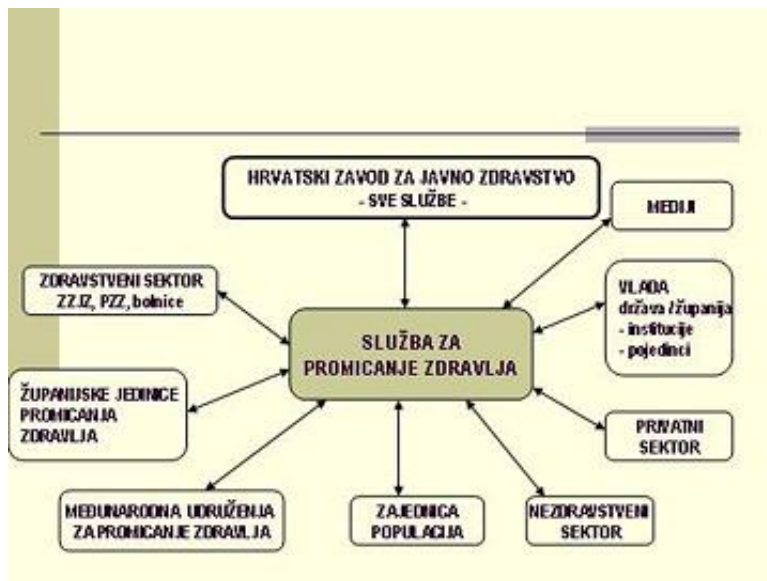
1. zdravstveni sektor,
2. vlada,
3. privatni sektor,
4. zajednica, i
5. nezdravstveni sektor.

Međunarodna mreža

Važno je povezivanje i postavljanje mreže s drugim institucijama i profesionalcima u području promicanja zdravlja, kao što su:

- Međunarodno udruženje za promicanje zdravlja i edukaciju (UPHE)
- Odbor za promicanje zdravlja SZO
- Europska mreža promicanja zdravlja (ENPHA)

Kontakt:

mr.sc. Sanja Musić Milanović, dr.med.
 Hrvatski zavod za javno zdravstvo
 Služba za promicanje zdravlja
 Rockefellerova 7, 10 000 Zagreb
 Tel: 01/48.63.344
 Fax: 01/48.63.271
 e mail:sanja.music@hzjz.hr